

CultureTalk Tibetan Language and Culture Video Transcripts:
<http://langmedia.fivecolleges.edu>
Speaking about Education and Family Part 2

Amdo Dialect

Tibetan transcript:

ཀ། ད་ཀྱི་ཚོའི་བྱིས་པ་ལྟ་ན་འབྲེག་པ་ལྟ་ན་ད་ཡོང་སློ་གཙོ་བོ་འདྲ་ཞིག་རེད།

ལ། ད་ཡོང་སློ་གཙོ་བོ་དེ་ལྷན་པ་ཡར་འཕེར་རྒྱས་སོང། ད་དབྱར་ཁ་བོ་བཞུགས་མར་དང་འོ་མ་བཙུགས་ ད་མར་དང་འོ་
མ་ རྒྱ་ར་དེ་ཕར་བཙུགས་ ད་དེའི་སློར་མོ་ད་ཡོང་སློ་རེད།

ཀ། དེའི་ད་ལས་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་ཀ་ལས་ནི་དེ་འདྲ་ཡོད་ནི་མ་རེད་ལ། ཁྱེད་ཀྱི་བྱིས་པ་ཚང་ནང་
ལ།

ལ། ཡོད་ནི་མ་རེད།

ཀ། མྱོ་དེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཕུ་བོ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ན་ཡོད་པ་དེ་ སློབ་གྲྭ་འགྲུ་ཡོད་ནི་རེད་ལ་དགོ་ཆེན་རེད།

ལ། སློབ་གྲྭ་འགྲུ་འོ་ཞེ་རེད། དེ་འོ་ཞེ་ཆེད་སློབ་ཡིན་ནི་རེད།

ཀ། མྱོ་དེའི་མཐར་ཕྱིན་ཚར་ན་ལས་ཀ་དེ་ཚོ་བཞུགས་ཀྱིས་བྱེད་འོ་རྒྱ་རེད་ལ།

ལ། མི་ཤེས་གི་ དེ།

ཀ། མྱོ་དེའི་ད་དུང་ཅི་ཟེར་དགོས་བསམ་ཨ་འོ། དེའི་ཁྱོས་ད་སློབ་གྲྭ་ལོ་དུག་བར་སོང་ནི་རེད་ཟེར་ལ། དེ་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་
ཅི་ཞིག་བྱེད་ལ།

ལ། ད་རྗེས་ལོ་གསུམ་མ་ཡར་སོང་ནས་ ལོ་གསུམ་ཡར་ལྷན་པ་ལས་སོང་ནས་བོག་འཚོས་ནས་བསྐྱེད་ནི་ཡིན། ད་མི་ཚང་མ་
སློབ་གྲྭ་འདྲ་སོང་ དེ་འདྲ་ཡིན་ནས་ དེ་དུས་ད་ང་རང་ཡང་འགོ་བསམ་ནི་ཞིག་རེད། དེ་འགོ་བསམ་ན་ད་ལོ་ཚོད་དང་གོ་
སྐབས་དང་ཆ་ཚང་གིས་ད་གཅིག་སློབ་འབྲིང་ད་ནས་འདོན་ཟེར་ན་ལོ་ཚོད་གི་ཆེ་བསྐྱེད་ཡོད་ནི་འདྲ་ སློབ་འབྲིང་སློབ་
མའི་གལ་ དེ་གཅིག་སྐྱེད་འབྲས་འདྲ་ཅིག་ཞན་བསྐྱེད་ཡོད་ནི་ཞིག་གིས་མ་ཐུབ་ཐལ། དེ་ནས་ད་ཡིན་ན་རི་མོ་སྐྱེད་རྒྱུ་དགའ་
བ་འདྲ་ཡོད་གོ། ད་ཆེད་སྐྱེད་དེ་རི་མོ་ཡིན། ད་དེ་དུས་དང་ཚོའི་ཨ་རྒྱ་ཨ་ཁུ་དེ་ཡོད་ནི་མ་རེད།

ཀ། རེད།

ལ། ཨ་རྒྱ་ཨ་ཁུ་དེ་སེར་རྟ་སྐར་ན་ཡོད་རེད་མོ། དེ་ནས་མར་ཐོན། དེ་འདྲ་བྱེད། དེ་ནས་ “ང་འགྲོ་བསམ་གི” དེ་འདྲ་ཟེར་
ནས་ད་ངར་ཨ་རྒྱའི་རྟོགས་བྱས་ནས་སྡེ་བའི་ནང་ན་དགོ་རྒྱན་ཞིག་ཡོད་རེད། ད་སྟ་བུ་མཁན་རི་མོ་སྐྱུང་ནི་དེ་འདྲ། དེའི་ས་
ནས་རི་མོ་འདྲ་སྐྱུང་” དེ་འདྲ་བྱས།

ཀ། ཨོ། དེ་ནས་ད་བར་རི་མོ་ལོ་དུ་ལ་སྐྱུང་བ་ཡིན།

ལ། ལོ་བཞི་འདྲ་ཞིག་ལ་སྐྱུང་ནི་ཡིན།

ཀ། ལོ་བཞི་ཨེ་ཡིན།

ལ། འོ་ཡིན།

ཀ། ཨོ། དེའི་རི་མོ་གཙོ་བོ་ཐང་ག་རེད་” དང་སང་རྒྱའི་གཅིག་ལ་སྐྱུག་གི་འབྲི་རྒྱ་དེ་ཅན་པོ་རེད་ལ” ཅེ་ཅན་པོ་རེད།

ལ། གཙོ་བོ་སྟ་རིས་རེད།

ཀ། སྟ་རིས་རེད་དམ།

ལ། རེད། ང་ད་མ་ཡུལ་ན་ཡོད་དུས་གཞུགས་ཅན་ཅན་པོ་ཡོད་གི་འ” གཞུགས་ཅན་ཅན་པོ་བྲིས་ཏུ་བསྐྱེད་ནི་རེད་མོ།

ཀ། རེད

ལ། དེ་མོ་འདྲ་སྐྱུང་ནི་རེད། ད་ཡར་ཡོང་ནས་ འདྲིར་ཡོང་ནས་སྤྲིའི་ཐིགས་རྩ་དང་དེ་ཚོ་ཚང་མ་སྐྱུང་ནས་ ད་སྟ་རིས་དེ་གཙོ་
བོ་རེད།

ཀ། ཨོ། དེ་ནས་ཅེ་ཡིན་གོ། ད་ཁྱོས་རྗེས་མའི་འཆར་གཞི་འདྲ་ཅི་འདྲ་ཡོད། ད་རི་མོ་མཁས་ཅན་ཞིག་”

ལ། ད་ང་རྗེས་མ་རི་མོ་ཚད་གཞི་ ད་བོད་ཀྱི་ད་རི་མོ་དེ་ཡར་རྒྱན་ཁྱོངས་བྱས་ ད་བྱ་མེད་ཞིག་གིས་ས་ནས་བཤད་ན་ད་
གནའ་ཡིན་ན་ད་བྱ་མེད་སྟ་བུ་མེད་གི་མོ་”གནའ་ཡིན་ན་བྱ་མེད་ཚང་མ་སྟ་འབྲི་ཚོག་ནི་མ་རེད་ དེ་མོ་འདྲ་ཟེར་གི་ད་
དང་སང་པོ་མོ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་ཟེར། ད་དེ་མོ་འདྲ་ཡིན་དུས་ ད་བྱ་མེད་གི་རྒྱན་འཛིན་གྱི་སྟ་རིས་བ” ད་གྲགས་ཅན་ཞིག་གི་
མིང་ཡོད་ན་བསམ་གི།

ཀ། རེད་རེད། དེའི་ད་ཚོས་བསམ་ན་ད་ཚོད་ཚོའི་པ་ཡུལ་གི་བྱ་མེད་ཚང་མ་སློབ་གྲུབ་འགོ་བའི་གོ་སྐབས་ཡོད་ནི་མ་རེད།
དེའི་བྱིས་ནས་ཕྱགས་འདྲ་འཛོལ་ལྟར་འདུག་རྒྱ་རེད། དེའི་བྱིས་ད་པོ་མོ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་ནི་མ་རེད་ཟེར། ལྟ་སྟངས་འདྲ་ནི་མ་
རེད་ཟེར་ལ། ད་ཚོད་དེའི་བྱིས་གི་ལྟ་སྟངས་འདྲ་ཅི་འདྲ་ཡོད།

ལ། ད་དེའི་བྱིས་གི་ལྟ་སྟངས་འདྲ་ཡིན་ན་ལ་ལ་ལ་ ཅི་ཟེར་དགོས་ནི་རེད་ཨ། ལ་ དེ་འདྲ་ཞིག་མ་རེད། བྱ་མེད་ཚོ་དང་བྱ་ཚོའི་
ཚང་མའི་སྤང་ན་ཚོགས་ལ། བྱ་མེད་ཚོའི་སྤང་དགོས་གི། བྱ་མེད་ཚོའི་སྤྲུག་མ་སྤང་ན་ལ་ མི་སྤུབ་པ་དང་མི་ཤེས་བ་ཞིག་མ་རེད།

ཀ། རེད།

ལ། ད་གཙོ་བོ་དེ་རང་རང་ལ་སྤྲུག་གི།

ཀ། དེ་ནས་བྱིས་ཚང་གི་ ད་སྐབས་ཡིན་ན་བྱ་མེད་ཆ་ལ་སློབ་གྲུབ་བཏང་ཁོ་གི་ལ། རེད་ལ།

ལ། རེད། བཏང་གི།

ཀ། སློན་མ་དང་བསྐྱར་ན།

ལ། སློན་མ་དང་བསྐྱར་ན་བཏང་གི། བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བརྒྱ་འདྲ་ཞིག་གི་བཏང་ཁོ་གི།

ཀ། རེད་རེད། དེ་ན་ད་ལྟེད་ཚོའི་བྱིས་གི་སྤུ་གུ་ཚང་མ་ ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ཚང་མ་སློབ་གྲུབ་བཏང་རྒྱའི་འཆར་གཞི་ཡོད་ནི་རེད་ད།
ཅི་རེད།

ལ། ཡོད་ནི་རེད། ད་དེ་ཚང་མ་ ལུ་བོ་དང་ཨ་མེའི་སྤུ་གུ་ཚོ་སློབ་གྲུབ་བཏང་རྒྱའི་ དེད་ཚོ་ཡིན་ན་རེ་བ་འདྲ་རྒྱུ། ད་རྒྱུད་
རྒྱུད་ཡིན་དུས་སློབ་གྲུབ་མངགས་ན་དགའ་འེ་བསམ་ལ་ དེ་ནས་ཁོ་ཚོ་མཚོན་ན་ཡང་དགའ་འེ་འདྲ་ ད་སློབ་གྲུབ་མངགས་ན་
དགའ་འེ་འདྲ་དེ་འདྲ་ཟེར་གི།

English translation:

A: How do you earn income when you are a nomad?

B: Almost all of the income comes from livestock. We sell milk and butter in the summer. When we sell butter, milk and cheese, we get cash.

A: Is there anyone in your family who works as a government official?

B: None of my family members work as government officials.

A: Is your brother attending college or teaching there?

B: He is attending school.

A: Okay, will he get a job as a government official after school?

B: I don't know.

A: Okay. What else was I going to ask? What did you do after six years of school?

B: I stayed home and raised livestock for 3 years. I really wanted to go to school when I saw the school children. But because of my age and other reasons, I could not go to middle school. I would have a hard time catching up if I did go to middle school, so I decided to do painting. My monk brother was there to support me.

A: I see.

B: My brother was in Seda Monastery. I told my brother that I wanted to go study painting and then he found me a teacher in the village who taught me painting.

A: How long did you study painting?

B: Four years.

A: Four years?

B: Yes.

A: Ok, so you mainly did *Thangka* painting? Did you sketch?

B: Mainly *Thangka* painting.

A: *Thangka*?

B: I studied patterning when I was in my hometown.

A: Okay.

B: That's what I studied there in my hometown. After I got to Lhasa, I studied *Thangka thig rza*, mainly *Thangka*.

A: What else... What is your plan for the future? A famous artist...

B: When I become an artist... Being a woman artist, it is my responsibility to develop Tibetan artwork. Traditionally, women were not allowed to paint. Nowadays, we are promoting gender equality, so I want to be a famous female artist.

A: I see. As you said, the girls in your hometown are not sent to schools, they are kept at home to do household chores. Girls and boys are seen differently. There is no gender equality. What are your thoughts on that?

B: My thoughts on that are... how can I say this... People have similar intelligence, so I think girls and boys have equal capability to do anything. Girls can do what boys do and boys also can do what girls do.

A: Ok.

B: It all depends on the individual.

A: So these days families do send their daughters to schools?

B: Yes, they do.

A: Are you saying when compared to before?

B: Yes, 50% more girls are sent to school now compared to before.

A: Right. So in the case of your family, all boys and girls will be sent to schools in the future.

B: Yes, we do have that plan. Both my brother and sister are planning to send their children to schools. We think it is a better idea to send them to school early and it is also beneficial for the children if they receive schooling.

About CultureTalk: CultureTalk is produced by the Five College Center for the Study of World Languages and housed on the LangMedia Website. The project provides students of language and culture with samples of people talking about their lives in the languages they use every day. The participants in CultureTalk interviews and discussions are of many different ages and walks of life. They are free to express themselves as they wish. The ideas and opinions presented here are those of the participants. Inclusion in CultureTalk does not represent endorsement of these ideas or opinions by the Five College Center for the Study of World Languages, Five Colleges, Incorporated, or any of its member institutions: Amherst College, Hampshire College, Mount Holyoke College, Smith College and the University of Massachusetts at Amherst.